

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту організацій та ЗЕД

Допущено до захисту
Завідувач кафедри д.е.н., проф. Кузнецова І.О.
_____ (_____)
« _____ » _____ 2017 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціалізації «Менеджмент організацій і адміністрування»

на тему:
**«УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТОВ «ТВОЄ
СВІТЛО ОДЕСА» НА ЗАСАДАХ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ
СИСТЕМИ»**

Виконавець:
Студент 6 курсу ЦЗФН
Наймановський Андрій Сергійович _____
(підпис)

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Місько Ганна Анатоліївна _____
(підпис)

Одеса 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Сутність поняття конкурентоспроможність підприємства	5
1.2. Фактори впливу на конкурентоспроможність підприємства	9
1.3. Методичні підходи щодо оцінювання конкурентоспроможності підприємства	15
Висновки до першого розділу	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ТВОЄ СВІТЛО ОДЕСА»	24
2.1 Загальна характеристика ТОВ "Твоє світло Одеса"	24
2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ "Твоє світло Одеса"	31
2.3. Аналіз конкурентоспроможності ТОВ "Твоє світло Одеса"	37
Висновки до другого розділу	42
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ТВОЄ СВІТЛО ОДЕСА» НА ЗАСАДАХ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ	44
3.1. Прогнозування економічної динаміки на основі трендів і моделей сезонної хвилі ТОВ «Твоє світло Одеса»	44
3.2. Шляхи удосконалення логістичної системи ТОВ «Твоє світло Одеса»	53
3.3. Оцінка ефективності заходів щодо підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Твоє світло Одеса»	63
Висновки до третього розділу	68
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	71

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах господарювання збільшення потреби в освітлювальному обладнанні пояснюється відкриттям безлічі торгових площ. Незважаючи на те, що ринок освітлювального обладнання досить конкурентний одним з факторів, що впливають на підвищення конкурентоспроможності підприємства є ефективна логістична система.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку сучасної логістики розкриті у наукових працях В.І. Сергєєва, П. Димитрова. Розкриттю питань впровадження логістичного підходу на підприємствах присвячені праці провідних вітчизняних учених, серед яких: Г. Азаренкова, Є. Крикавський, Р. Ларіна, В. Ніколайчук, М. Окландер, О. Тридід, Л. Фролова, Н. Чухрай, Л. Шемаєва. Їх дослідження тісно перетинаються з роботами таких зарубіжних науковців, як: Д. Бауерсокс, Й. Беккер, Д. Сток, В. Стивенсон, Дж. Хескетт.

Метою роботи є підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Твоє світло Одеса» за рахунок покращення логістичної системи.

Для досягнення мети в роботі поставлено та вирішено наступні завдання:

1. Систематизувати поняття конкурентоспроможність підприємства.
2. Дослідити фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства
3. Дослідити методичні підходи щодо оцінки конкурентоспроможності підприємстві.
4. Проаналізувати фінансовий стан підприємства.
5. Спрогнозувати зміну оптового товарообороту продукції на основі побудови трендів і моделей сезонної хвилі
6. Обґрунтувати заходи з удосконалення логістичної системи ТОВ «Твоє світло Одеса»

7. Оцінити ефективність заходів щодо підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Твоє світло Одеса».

Предметом дослідження є теоретичні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства.

Об'єктом дослідження є ТОВ «Твоє світло Одеса».

Наукова новизна дипломної роботи полягає вдосконаленні процесу обробки замовлень за рахунок впровадження SCM-системи .

Під час написання дипломної роботи використовувалися монографії, наукові статті, дані органів державної статистики, а також внутрішня статистична та бухгалтерська звітність підприємства. При написанні роботи використовувались комп'ютерні програми MS Word, MS Excel.

За результатами оцінки конкурентоспроможності ТОВ «Твоє світло Одеса» щодо конкурентів, можна зробити висновок, що конкурентоспроможність ТОВ «Твоє світло Одеса» підвищиться на 0,55 за рахунок підвищення ефективності управління товарними запасами та поліпшення якості сервісу (прискорення обробки замовлення та доставки продукції клієнту), а також поліпшення фінсової стійкості підприємства.

Таким чином, впровадження SCM-системи знижує кількість товарів на складах у вартісному вираженні та підвищує чистий дохід (виручку) від реалізації продукції, що у свою чергу підвищить конкурентоспроможність підприємства.

Висновки до третього розділу

У третьому розділі дипломної роботи проведено аналіз оптового товарообігу продукції підприємства за допомогою місячного та квартального обсягу оптового товарообороту на основі трьохзвінної ковзкової середньої, лінійного тренду, точеного та інтегрального прогнозу. Встановлено, що згідно з інтервальним прогнозуванням оптового товарообороту продукції при достовірності 95% на базі точеного прогнозу, отриманого за допомогою трендової моделі оптовий товарооборот на лютий 2017 р. складе по нижній границі 300,05 тис.грн, а по верхній - 372,26 тис.грн.

Виходячи з змін у оптовому товарообороті підприємства та недосконалості управління запасами у роботі запропоновано впровадити сучасні складські технології, а саме SCM-систему.

Встановлено, що після впровадження SCM-системи при максимальному ефекті у 40% підприємству потрібно буде поповнювати свої запаси продукції на складах через 973 дні. Тобто витрати на купівлю запасів скоротяться на 2819,64 тис. грн (або на 40%) та вони не будуть займати місце на складі.

Проведено прогноз оптового товарообороту на 2017 р. за допомогою лінійного тренду без впровадження SCM-системи. Встановлено, що якщо

підприємство не буде впроваджувати заходи, то чистий дохід (виручка) від реалізації продукції знизиться на 68,05% порівняно з 2016 р.

За результатами оцінки конкурентоспроможності ТОВ «Твоє світло Одеса» щодо конкурентів, можна зробити висновок, що конкурентоспроможність ТОВ «Твоє світло Одеса» підвищиться на 0,55 за рахунок підвищення ефективності управління товарними запасами.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі систематизовано підходи науковців щодо визначення поняття «конкурентоспроможність підприємства». Запропоновано власне визначення конкурентоспроможності підприємства, як комплексний показник його конкурентних можливостей, який свідчить про ефективність діяльності підприємства через впровадженні управлінські рішення спрямовані на зміцнення конкурентної позиції на ринку та здатності оперативного адаптуватися до факторів зовнішнього середовища.

Досліджено господарську діяльність ТОВ «Твоє світло Одеса». Встановлено, що підприємство є фінансово нестійким і залежить від зовнішніх кредиторів та інвесторів. Аналіз рентабельності сукупного капіталу вказує на зниження ефективності діяльності всього підприємства, показує, що у 2016 р. 1,13 грн. прибутку приносить кожна інвестована гривня в активи. Аналіз рентабельності власного капіталу за аналізований період знижується, що свідчить про зниження ефективності використання власного капіталу.

Встановлено, що основними конкурентів ТОВ «Твоє світло Одеса» слід віднести: ТОВ «Best Light»; ТОВ «Лампадарі»; ТОВ «Епіцентр Одеса».

За результатами оцінки конкурентоспроможності ТОВ «Твоє світло Одеса» щодо конкурентів, можна зробити висновок, що конкурентоспроможність ТОВ «Твоє світло Одеса» досягається за рахунок: широти/ глибини товарного асортимента; висококваліфікованого персоналу.

Разом із тим є резерви для підвищення ефективності діяльності підприємства, а саме: управління товарними запасами та зручне розташування, підвищення привабливості цінової політики.

За результатами SWOT - аналізу встановлено, що пріоритетним напрямком для підвищення конкурентоспроможності є зменшення запасів на складі, розширення асортименту за рахунок енергозберігаючої продукції, використання наступальної маркетингової політики, скорочення строків поставки продукції.

За результатами аналізу оптового товарообігу продукції підприємства за допомогою місячного та квартального обсягу оптового товарообороту на основі трьохзв'язної ковзкової середньої, лінійного тренду, точеного та інтегрального прогнозу встановлено, що згідно з інтервальним прогнозуванням оптового товарообороту продукції при достовірності 95% на базі точеного прогнозу, отриманого за допомогою трендової моделі оптовий товарооборот складе по нижній границі 300,05 тис.грн, а по верхній - 372,26 тис.грн.

Виходячи з змін у оптовому товарообороті підприємства та недосконалості управління запасами у роботі запропоновано впровадити сучасні складські технології, а саме SCM-систему.

Встановлено, що після впровадження SCM-системи при максимальному ефекті у 40% підприємству потрібно буде поповнювати свої запаси продукції на складах через 973 дні. Тобто витрати на купівлю запасів скоротяться на 2819,64 тис. грн (або на 40%) та вони не будуть займати місце на складі.

Проведено прогноз оптового товарообороту на 2017 р. за допомогою лінійного тренду без впровадження SCM-системи. Встановлено, що якщо підприємство не буде впроваджувати заходи, то чистий дохід (виручка) від реалізації продукції знизиться на 68,05% порівняно з 2016 р.

За результатами оцінки конкурентоспроможності ТОВ «Твоє світло Одеса» щодо конкурентів, можна зробити висновок, що після впровадження

SCM-системи конкунентоспроможность ТОВ «Твоє світло Одеса» підвищиться на 0,55 за рахунок підвищення ефективності управління товарними запасами та поліпшення якості сервісу (прискорення обробки замовлення та доставки продукції клієнту), а також поліпшення фінсової стійкості підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ансофф И. Стратегическое управление: Сокр. пер. с англ. / Науч. ред. и авт. предисл. Л. И. Звенко.- М.: Экономика, 1989.- 519 с.
2. Аакер Д. Стратегическое рыночное управление /Пер. с англ. Под ред. Ю.Н.Каптуревского.-СПб.: Питер, 2002.-544 с.
3. Балабанова Л. В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: стратегічний підхід: Монографія/ Л. В. Балабанова, В.В .Хол од; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган -Барановського .-Донецьк :ДонДУЕТ, 2006.-, Бібліогр.: с. 273-285.
4. Балабанова Л.В., Митрохіна Ю.П. Управління збутовою політикою. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 240 с.
5. Бурцев В.В. Внутренний контроль сбытовой деятельности предприятий в современных условиях хозяйствования / В.В. Бурцев // Менеджмент в России и за рубежом. –2007. –№ 6. –С. 145–151.
6. Виханский О. С. Стратегическое управление.- М.: Изд-во МГУ, 1995. - 252 с.
7. Воронкова А. Концепція управління конкурентоспроможним потенціалом підприємства // Економіст.- 2007.- №8.- С. 14-17.
8. Голубин Е. В. Дистрибуция. Формирование и оптимизация каналов сбыта – М.: Вершина, 2006, 136 с.
9. Голубков Е.П. Основы маркетинга: Учебник. М.: Издательство «Финпресс»,1999. - 656 с.

10. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкуреноспроможність підприємства: Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. -384с.
11. Дикань, В. Л. Методичні підходи до оцінки конкуреноспроможності підприємства / В. Л. Дикань, Т. В. Пономарьова // Вісник економіки транспорту і промисловості. Серія «Економіка». – 2011. – Випуск 36. – С. 100–105.
12. Економічна енциклопедія / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vocable.ru/termin/logistika.html>
13. Заволович І.В. Теоретичні засади збутової діяльності // Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/zavolovich-iv-teoretichni-zasadi-zbutovoyi-diyalnosti/>
14. Заборська Н. К. Основи логістики: навчальний посібник / Н. К. Заборська, Л. Е. Жуковська – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011.
15. Закревська, Л. М. Оцінка та підвищення конкуреноспроможності підприємств кондитерської промисловості України : дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / Людмила Миколаївна Закревська. – К., 2005. – 211 с.
16. Забуранна Л. В. Логістичне управління підприємством: сутність та передумови розвитку [Текст] Л. В. Забуранна Сталий розвиток економіки. – 2010.-№7.-С.120-123.
17. Звіт з аналізу українського ринку енергоефективного освітлення України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://report-on-product-marcet-research-2016.pdf>
18. Іванов Ю. Б. Податкові аспекти конкуреноспроможності // Конкуреноспроможність: проблеми науки і практики: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- С. 189 - 206.
19. Іванов Ю. Б., Чечетова - Терашвілі Т. М. Теоретичні та методичні проблеми забезпечення сталості конкурентної позиції підприємства // Конкуреноспроможність: проблеми науки і практики: Монографія.- Х.: ВД

„ІНЖЕК”, 2007,- С. 173 - 192.

20. Іващенко Г. А. Оцінка організаційно-економічних факторів формування конкурентоспроможності підприємства: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 / Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2005. - 19 с.

21. Иванов, Ю. Б. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия : монография / Ю. Б. Иванов, А. Н. Тищенко, Н. А. Дробитько. – Х. : ХГЭУ, 2003. – 349 с.

22. Котлер Ф., Армстронг Г., Сондерс Д., Вонг В. Основы маркетинга: Пер. с англ.-2-е европ. изд.-М.;СПб.;К.:Издат.дом «Вильямс», 1998.-1056 с.

23. Костюк, Л. А. Теоретичні та методичні засади оцінки конкурентоспроможності / Л. А. Костюк // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. (Економічні науки). – 2012. – Випуск 2. – С. 22–30.

24. Квятковська, Л. А. Оцінка поточної та довгострокової конкурентоспроможності підприємства / Л. А. Квятковська, Л. Д. Воробйова // Вісник національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 26. – С. 181–187

25. Кривенко Г. В. Управління конкурентоспроможністю підприємств в умовах маркетингової орієнтації: Дис. канд. екон. наук: 08.06.01 / Донецький держ. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Донецьк, 2003. — 344.

26. Крикавський Є. В. Логістика. Основи теорії: підручник [для студ. вищ. навч. закладів] Євген Васильович Крикавський – Л.: Національний університет ”Львівська політехніка”, Інтелект-Захід, 2004. – 416 с.

27. Коротков А., Третьяков Н. Некоторые методические аспекты конкурентного анализа // Маркетинг.- 2007.- №1(92).- С. 48-54.

28. Кошелупов І.Ф. Управління конкурентоспроможністю підприємства (Одеса: ОДЕУ, 2009 р. – 152 с.)

29. Кузьмін О.Є. Управління конкурентоспроможністю

підприємства: теоретичні засади, проблеми і прикладні аспекти // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія,- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- С. 116-134.

30. Кузьмін, О. Є. Методи аналізування конкурентоспроможності підприємств / О. Є. Кузьмін, Л. І. Чернобай, О. П. Романко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Випуск 21.10. – С. 159–166.

31. Ламбен Ж. Ж. Стратегический маркетинг. - Европ. перспектива, пер. с фр. - СПб.: Наука, 1996. - 589 с.

32. Лернт'єва Ю.Ю. Дослідження можливості використання існуючих методів оцінки конкурентоспроможності для готельних підприємств / Науково-технічний збірник № 102. – 2012 – 499 – 503.

33. Левицька О.О. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства: вітчизняні та закордонні підходи до класифікації / Механізм регулювання економіки. - № 4. – 2013. – 155 – 162.

34. Мішина С.В. Ієрархічна класифікація логістичних витрат за функціональним призначенням / С.В. Мішина, О.Ю. Мішин // Бізнес Інформ. – 2011. - № 9 (404). – С. 103 – 105.

35. Місько Г.А., Наймановський А.С. Теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємства / Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти: Матеріали третьої між нар. наук. – практ. конф., 25 – 26 травня 2017 р. – відпов. за випуск д.е.н., проф. Кузнецова І.О. – Одеса – 278 с.

36. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 2. Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.

37. Окландер М.А. Логістика: Підручник / М.А. Окландер. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 346 с.

38. Отенко И. П. Стратегический потенциал как источник развития конкурентоспособности предприятия // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія,- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- С. 228 - 246.

39. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Статистичний щорічник України за 2015 рік Державна служба статистики України Київ. 2016. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
40. Офіційний сайт ТОВ «Твоє світло Одеса». / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tvoysvet.ub.ua/ua/>
41. Офіційний сай Ukrainian Retail Association / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rau.ua/uk/novyni/krupnejshie-fmcg-2016>
42. Орлов П. А. Збутова діяльність промислових підприємств: теорія та напрями розвитку. Монографія / П. А. Орлов, Г. О. Холодний, М. А. Борисенко та ін. –Харків: ХНЕУ, 2008. –232 с.
43. Панасюк Б. Я. Логістичне управління підприємством: сутність і основні принципи Б. Панасюк Галицький економічний вісник. — 2012. — №3(36). — с.166 - 170.
44. Піддубний І.О., Піддубна А.І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства/ За ред. І. О. Піддубного.- 2-е вид., стереотип.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- 370 с.
45. Піддубна Л. І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання та управління: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2007.- 368 с.
46. Портер М. Е: Конкуренция / М. Е. Портер ; [пер. с англ.]. - М. Издательский дом "Вильямс", 2005. - 608 с.
47. Портер М. Е. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / М. Е, Портер ; [пер. с англ.]. - М. : Альпина Бизнес Букс, 2005. - 454 с.
48. Погребняк Д. В. Методи діагностики конкурентоспроможності підприємства / Д. В. Погребняк // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. Збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 32. – С. 45–51.
49. Рета М.В. Логістичні витрати: визначення, класифікація та облік / М.В. Рета // Бізнес Інформ. – 2012. - № 8. – С. 155 – 158.

50. Рибницький Д. О. Сучасні підходи до оцінювання конкурентоспроможності підприємства / Д. О. Рибницький, Т. А. Городня // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Випуск 20.9. – С. 227–230.

51. Сахно І. В. Аналіз основних методичних підходів до оцінки конкурентоспроможності підприємств / І. В. Сахно // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2012. – № 2, Ч. 2. – С. 385–390.

52. Стратегический маркетинг / Р. А. Фатхутдинов.- 3-е изд.- СПб.: Питер, - 347 с.

53. Струтинська І. В. Проблеми логістичного управління підприємствами І.В. Струтинська Наука й економіка. Менеджмент і маркетинг. – 2010. - № 4 (20). – С. 34 - 42.

54. Сумець О. М., Сомова О. Є., Пеліхов Є. Ф. Оцінка конкурентоспроможності сучасного промислового підприємства. - К.: Професіонал, 2007.- 208 с.

55. Савчук С. Оценка совокупного конкурентного давления на предприятие на рынках продукции // Економіст.- 2005.- № 10.- С. 65-68.

56. Савчук А. В. Системный подход к анализу конкурентоспособности промышленного производства // Економіст.- 2001.- № 12.- С. 58-61.

57. Сомова О. Є. Вартісна оцінка рівня конкурентоспроможності підприємств машинобудування : автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Сомова Оксана Євгенівна ; ПВНЗ Європейський ун-т. – К., 2008. – 19 с., включаючи обкл.: іл., табл. – Бібліогр. : С. 17–19.

58. Тищенко А. Н., Райнин И. Л. Комплексный подход к оценке конкурентоспособности и позиционирования предприятий // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006,- С. 135-156.

59. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства:

Монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, професора Іванова Ю.Б., д-ра екон. наук, професора Тищенко О.М.- Х.:„ИНЖЕК”, 2006.- 384 с.

60. Тищенко А.Н., Кизим Н.А., Догдайло Я.В. Экономическая результативность деятельности предприятий: Монография.- Х.:ИД. „ИНЖЭК”, 2005,- 144 с.

61. Україна у цифрах 2013 р :Статистичний збірник – К., ТОВ «Видавництво « Консультант», 2014. – 240 с.

62. Фатхутдинов Р. А. Стратегическая конкурентоспособность. - М.: Экономика, 2005. - 504 с.

63. Формирование конкурентной позиции предприятия в условиях кризиса Монография / За общ. ред. д-ра экон. наук, професора Тищенко А.Н.- Х.: „ИНЖЭК”, 2007.- 376 с.

64. Философова Т. Г., Биков В. А. Конкуренция и конкурентоспособность: У Под ред Т. Г. Философовой — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. — 271с

65. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса:экономика, маркетинг, менеджмент.-М.: Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2002. - 892 с.

66. Фасхиев Х. А. Попова Е. В. Как измерить конкурентоспособность предприятия / Х. А. Фасхиев, Е. В. Попова // Маркетинг в России и за рубежом. - 2003. - №4 / [Электронный ресурс]. – Режим доступа:: www.2003/4/8.

67. Фролова Л. В. Механізми логістичного управління торговельним підприємством: [монографія] Лариса Володимирівна Фролова. – Донецьк : ДонДУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2005. – 322 с.

68. Хамел Г., Прахалад К. К. Конкурируя за будущее. Создание рынков завтрашнего дня / Пер. с англ.-М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2002.-288 с.

69. Чорна М., Цуркан О., Філіпішина Л. Конкурентоспроможність підприємств роздрібної торгівлі: трансформація підходів до визначення // Схід.- 2006.- № 5(77).- С.14-17.

70. Шершньова З. Є. Стратегічне управління. 2-е вид., перероб. і доп.- К.:КНЕУ, 2004.- 699 с.
71. Шинкаренко В.Г. Формування конкурентної стратегії автотранспортного підприємства // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- С. 207 – 227.
72. Юданов А. Ю. Конкуренция: теория и практика.- 2-е изд. - М.: Ассоциация авторов и издателей “Тандем”, Гном-Пресс, 1998.- 384 с.
73. Яценко Г. Не совсем очевидные нюансы порождают большие проблемы с толкованием термина «логистические затраты» / Г. Яценко // Логистика: проблемы и решения. – 2011. - № 3. – С. 66 – 67.
74. Янковой А.Г. Математико – статистические методы и модели в управлении предприятием: Учебное пособие. – Одесса: ОНЭУ, ротапринт, 2014. – 250 с.
75. Яцура В. В. Аналіз методів оцінки конкурентоспроможності підприємств [Електронний ресурс] / В. В. Яцура, М. В. Замроз // Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. Збірник наукових праць. – 2011. – № 2. – Режим доступу до статті : http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vviem/2011_2/18.pdf. – Назва з екрану